AVİM Yorum • No: 2026 / 63 • Haziran

# DİASPORAYA GÖRE ERMENİSTAN DIŞ POLİTİKASI VE TÜRKİYE

**İlaha KHANTAMİROVA**

**-**

Ermenistan Başbakanı Nikol Paşinyanın uzun süredir devam eden Batı yönelimli politikaları, Karabağ Savaşındaki yenilginin ardından Rusyaya yönelik artan hayal kırıklığıyla birlikte daha da belirgin hale gelmiştir. Ağustos 2025te Washingtonda gerçekleştirilen görüşmeler bu sürecin önemli dönüm noktalarından biri olarak değerlendirilebilir. Son aylarda Avrupa Birliği ve ABD, Ermenistanı stratejik açıdan önemli bir aktör olarak görerek siyasi ve ekonomik desteklerini sürdürmüş, aynı zamanda doğrudan ya da dolaylı açıklamalarla Paşinyana seçim sürecinde desteklerini ifade etmişler. Buna karşılık Rusya, siyasi ve ekonomik baskılarını artırmış, zaman zaman tehditkâr olarak değerlendirilebilecek açıklamalarla Ermenistanın Batıya yönelişine tepki göstermiştir.

Ermenistanın iki büyük güç arasında şekillenen bu konumu, Paşinyan karşıtı Ermeni Diasporası çevrelerini de yeniden tartışmaların merkezine taşımıştır. Geleneksel olarak büyük güçlerle kurulan ilişkiler üzerinden pozisyon alan, Rusya tarafından desteklenen Kilise ve eski iktidar çevreleriyle yakın bağlara sahip diaspora kuruluşları ve yayın organları, mevcut gelişmeler karşısında sessiz kalmamış ve Ermenistanın dış politika yönelimine yönelik eleştirilerini yoğunlaştırmıştır. Bu çerçevede Diaspora içinde, Ermenistanın herhangi bir güce dayanarak siyaset yürütmek yerine daha bağımsız ve otonom bir dış politika izlemesi gerektiğini savunan görüşler öne çıkmaktadır. Dikkat çekici olan nokta, daha sert ve militan olarak nitelendirilen diaspora çevrelerinin dahi, ülkenin herhangi bir dış güce bağımlı hale gelmesinin sakıncalarına vurgu yapmaları ve bağımsız bir dış politika yürütmenin gerekliliğini savunmalarıdır.

Bu yaklaşım yalnızca Paşinyan hükümetine yönelik bir eleştiriyi değil, aynı zamanda diaspora tarafından desteklenen eski yönetimlerin dış politika anlayışının da sorgulanmasını içermektedir[1]. Rusyaya yakın politikalar izleyen önceki iktidarlarla günümüzde Batıya yönelen mevcut yönetimin aynı eleştirel çerçevede değerlendirilmesi, diaspora söyleminde önemli bir kırılmaya işaret etmektedir. Böylece Diaspora, Ermenistanın dış politika tercihlerini yalnızca yöneldiği aktöre göre değil, dış güçlere bağımlılık temelinde sorgulayan daha eleştirel bir pozisyona yönelmektedir.

Öte yandan Diaspora içindeki bazı görüşler, dış politikanın duygusal refleksler yerine rasyonel ve çıkar temelli bir anlayışla yürütülmesi gerektiğini savunmaktadır. Bu

bağlamda, Ermenistanın geçmişte ve günümüzde uluslararası siyasette etkili liderler yetiştirmekte zorlandığı vurgulanırken, Osmanlı Devleti ve Türkiye Cumhuriyeti liderlerinin dış politika alanındaki manevra kabiliyetleri ve pragmatik yaklaşımları dikkat çekici örnekler olarak sunulmaktadır. Bu değerlendirmeler, diaspora çevrelerinde geleneksel duygusal ve tarihsel reflekslerin yerini daha realist ve stratejik bir bakış açısının almaya başladığını göstermektedir.

Bu çerçevede Türkiyenin dış politika tecrübesi doğrudan bir model olarak değil, pragmatik ve realist diplomasi anlayışının bir örneği olarak değerlendirilmektedir. Amaç, Ermenistanın dış politikada duygusal tepkilerden uzaklaşarak daha stratejik, çok yönlü ve çıkar odaklı bir yaklaşım geliştirmesidir.

Sonuç olarak Diaspora içinde gelişen bu tartışmalar, Ermenistanın dış politika yönelimine ilişkin geleneksel bağımlılık anlayışının giderek daha fazla sorgulandığını göstermektedir. Hiçbir büyük güce koşulsuz güvenilmemesi ve Ermenistanın kendi ulusal çıkarları doğrultusunda bağımsız bir dış politika çizgisi oluşturması gerektiği yönündeki görüşler giderek güç kazanmaktadır.

Buna karşılık, 7 Haziran seçimlerinde Paşinyanın parlamentoda çoğunluk sağlayan zaferi, Ermenistanın Batıya yönelimine demokratik meşruiyet kazandırmış; bu gelişme kuşkusuz Kiliseye ve diasporanın radikal-militan kesimlerine realist tutum almaları doğrultusunda güçlü bir uyarı oluşturmuştur.

[1] Russia, the U.S., and the EU Should Keep Out of Armenias Domestic Affairs, 5 Mayıs 2026, https://www.thecaliforniacourier.com/russia-the-u-s-and-the-eu-should-keep-out-of-armenias-domestic-affairs-by-harut-sassounian/

Yazar Hakkında :

Atıfta bulunmak için: KHANTAMİROVA, İlaha. 2026. "DİASPORAYA GÖRE ERMENİSTAN DIŞ POLİTİKASI VE TÜRKİYE ." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2026 / 63. Haziran 09. Erişim Kasım 01, 2026. https://avim.org.tr/tr/Yorum/DIASPORAYA-GORE-ERMENISTAN-DIS-POLITIKASI-VE-TURKIYE

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
**Tel**: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
**E-Posta**: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

---

*© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır*